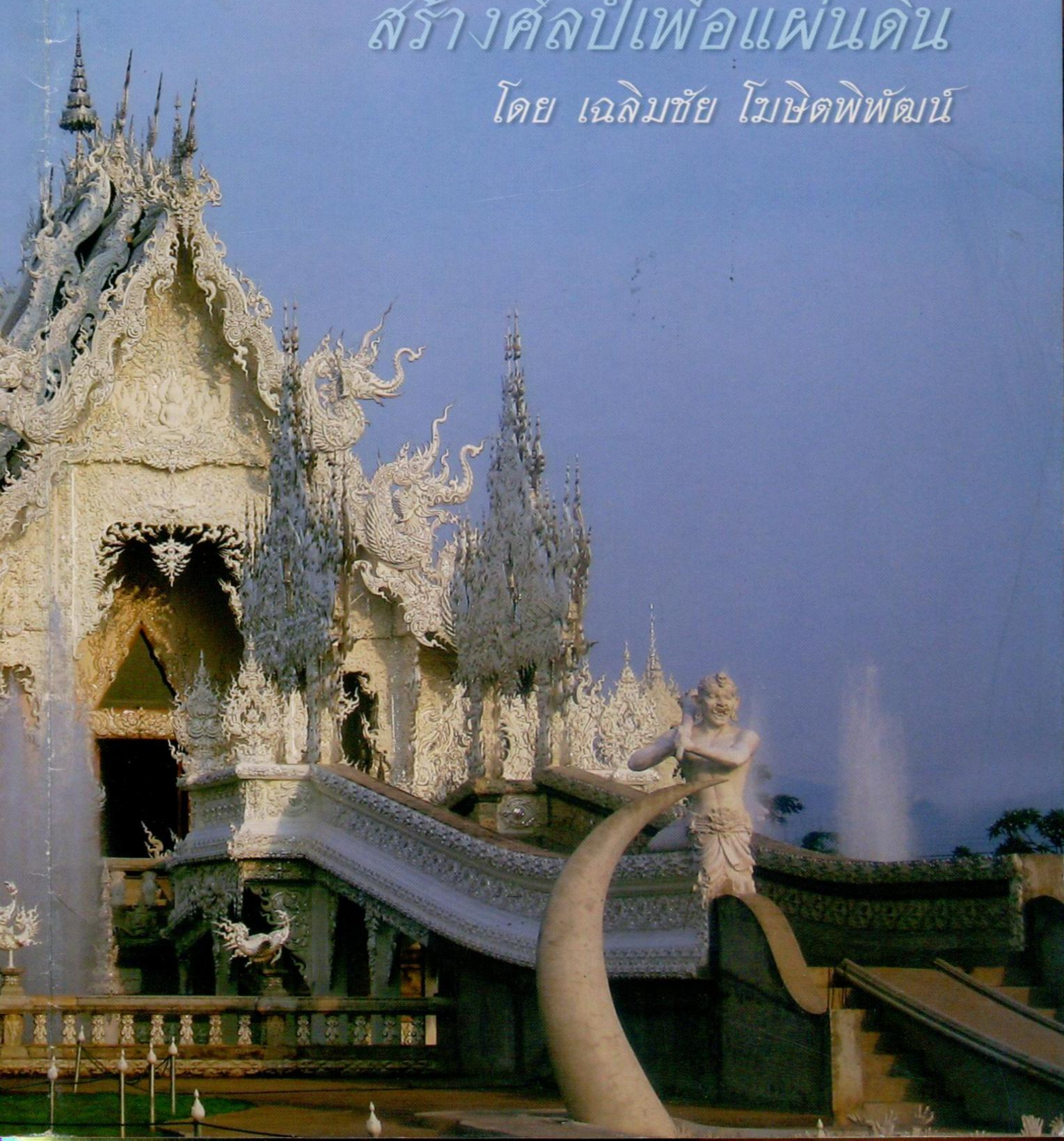
วัดร่องขุ่น จ.เชียงราย

สร้างศิลป์เพื่อแผ่นดิน

โดย เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

แรงบันดาลใจในการสร้างวัดร่องขุ่น เชียงราย

มีคนถามผมเยอะมากถึงแรงบันดาลใจอะไรที่ทำให้ทุ่มตัวทุ่มใจอุทิศตนสร้างวัดไปจนตาย

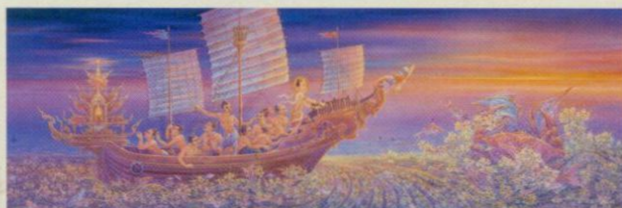
ผมมีอยู่ ๓ สิ่งที่ผมเคารพรักศรัทธายิ่งกว่าชีวิตอันกระจอกงอกง่อยของผมเอง และคนไทยทุกคนควรระลึกถึงทุกลมหายใจเข้าออก

ชาติ ผมเกิดบนแผ่นดินไทย ในหมู่บ้านเล็กๆ ชื่อว่าบ้านร่องขุ่น ในจังหวัดเชียงราย เกิดมาไม่มีไฟฟ้า ใช้บริการด้วยหมอตำแยชื่อยายตุ่น ดึงออกมาจากแม่ผม เลือดรกผมตกบนแผ่นดินนี้ ผมรักบ้านเมืองประเทศของผม แต่เด็กปรารถนาอยากเป็นทหารรับใช้ชาติ แต่ดันเรียนไม่เก่ง วาดรูปเก่ง จึงหวังว่าวันหนึ่งข้างหน้าจะสร้างงานศิลปะให้ยิ่งใหญ่ฝากไว้ให้เป็นสมบัติของแผ่นดิน ณ ที่เกิด

ศาสนา ผมเลวมาก่อนแต่เด็ก ใจร้อน วู่วาม เคยแทงพี่ชาย เกเร เที่ยวซ่อง เจ้าชู้ โตขึ้นติดกาม เจ้าชู้มากหลอกผู้หญิงมาเยอะ เรียนจบมหาวิทยาลัยแล้วก็ยิ่งเพิ่มความเลวหนักเข้าไปอีก อัตตาสูงความอยากกามอยากวัตถุสูง อยากเด่น อยากดัง อิจฉาตาร้อน โอ้อวด ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นเหมือนหวายหนามอันแหลมคมฟาดมาที่ใจผมเมื่อจิตพยศ ธรรมะเหมือนน้ำเย็นดับความเร่าร้อนลึกๆ ในจิตผม และเป็นน้ำอุ่นๆ ให้ผมอุ่นจิตเมื่อผมมีอาการหวาดผวาลังเลในสัจธรรม ผมใช้ธรรมะฆ่ากิเลสในจิตผมกว่า ๒๐ ปี ได้ค้นพบความสุข สงบ สว่างในจิต เกิดสุขกับตัวเอง ครอบครัว บริวาร และเพื่อนร่วมโลกทุกคน วันๆ มีแต่รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะแห่งสุขภายในดังกึกก้อง แววตาผ่องใส เบิกบานตลอดเวลา ธรรมะยิ่งใหญ่มากจริงๆ ธรรมะมีพระคุณแก่ผมอย่างล้นเหลือจริงๆ เปลี่ยนชีวิตผมให้เข้าใจสรรพสิ่ง เกิดปัญญาเข้าสู่การเข้าใจการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปอย่างถ่องแท้

ผมจึงได้ประกาศตนอุทิศชีวิตนี้ให้แก่พระพุทธศาสนา ขอเป็นผู้ค้ำจุนพระศาสนา สืบสานงานพุทธศิลป์ของแผ่นดินให้เป็นที่ประจักษ์ยอมรับของคนทั้งโลกให้ได้

พระมหากษัตริย์ เมื่อผมเรียนอยู่ที่คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผมเคยได้ยินครูบาอาจารย์ผมพูดถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ว่า พระองค์เคยรับสั่ง *"งานศิลปะประจำรัชกาลของเรา ทำไมไม่เห็นมี ทุกรัชกาลเขามีงานศิลปะที่แสดงเอกลักษณ์กันทุกรัชกาล วัดวาอารามที่สร้างกันใหม่ๆ ก็ยังยึดอิทธิพลศิลปะเก่าๆ อยู่"*

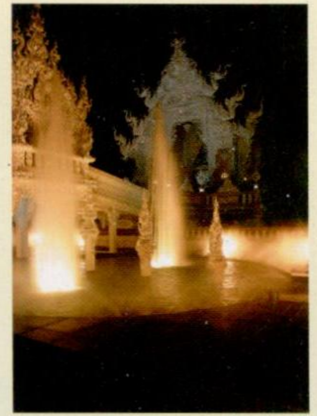
ผมโตพอที่จะเข้าใจพระราชประสงค์ของพระองค์ท่าน ผมจึงตั้งใจเรียนภาควิชาศิลปไทย เพื่อหวังว่าสักวันหนึ่งผมจะทำถวาย และในที่สุดผมก็ได้ทำตามที่ผมฝัน ด้วยการไปเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพุทธปทีป ณ ประเทศอังกฤษ โดยไม่คิดค่าจ้าง ผมต้องการสร้างผลงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่ลอกรัชกาลใดๆ เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔ ปี ผมทุ่มเท อดทน ร่วมกับเพื่อนและน้องๆ จากคณะจิตรกรรมฯ หลายชีวิต เป็นชีวิตที่ลำบากเลวร้ายที่สุดในชีวิตผม ทุกครั้งที่อ่อนล้าอ่อนแอ ผมนึกถึงพระองค์ท่าน พลังก็จะกลับมาเสริมเพิ่มแรงกายแรงใจอยู่เสมอ

วันหนึ่งพระองค์ท่านทรงพระราชนิพนธ์หนังสือพระมหาชนก มีพระราชประสงค์ให้เขียนภาพจิตรกรรมเพื่อใช้เป็นภาพประกอบในบทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ ทรงรับสั่งถึงผู้เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดไทยในอังกฤษ เป็นตัวอย่างของการสร้างงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่ไม่ลอกใคร ผมถูกเลือกให้เป็นหนึ่งในผู้ร่วมเขียนภาพจิตรกรรมประกอบบทพระราชนิพนธ์ และหลังจากนั้นผมยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ถวายงานอีกหลายครั้ง ผมได้เข้าเฝ้าฯ ถวายงานใกล้ชิดพระองค์ท่าน ทำให้เกิดความรักพระองค์ท่านมากเหลือเกิน ได้พบเห็นพระอัจฉริยภาพทางศิลปะ และพระเมตตาของพระองค์ท่าน ทำให้เกิดตื้นตัน สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ท่านมีต่องานศิลปะของชาติ

"ผมจึงตั้งความปรารถนาที่จะถวายชีวิต ใช้ช่วงเวลาที่ดีที่สุดของตนเองสร้างงานพุทธศิลป์ เพื่อเป็นงานศิลปะประจำรัชกาลท่านให้ได้ และจะถวายชีวิตไปจนตายคาวัด"

ความหมายของอุโบสถ

ผมปรารถนาอยากจะสร้างวัดให้เหมือนเมืองสวรรค์ เป็นวิมานบนดินที่มนุษย์โลกสามารถสัมผัสได้

ผมสร้างโบสถ์ในเขตพุทธาวาส เปรียบเหมือนบ้านของพระพุทธเจ้า สีขาวแทนพระบริสุทธิคุณของพระพุทธเจ้า กระจกขาวหมายถึง พระปัญญาธิคุณของพระพุทธเจ้าที่เปล่งประกายไปทั่วโลกมนุษย์และจักรวาล

สะพานหมายถึง การเดินข้ามวัฏสงสารมุ่งสู่พุทธภูมิ ก่อนขึ้นสะพานครึ่งวงกลมเล็กหมายถึง โลกมนุษย์ วงใหญ่ที่มีเขี้ยวเป็นปากของพญามาร หรือพระราหูหมายถึง กิเลสในใจแทนขุมนรกคือทุกข์ ผู้ใดจะเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าในพุทธภูมิต้องตั้งจิตปลดปล่อยกิเลสตัณหาของตนเองทิ้งลงไปในปากพญามาร เพื่อเป็นการชำระจิตให้ผ่องใสก่อนจะเดินผ่านขึ้นไปพบกับพระราหูอยู่เบื้องซ้ายและพญามัจจุราชอยู่เบื้องขวาของท่าน บนสันของสะพานจะประกอบไปด้วยอสูรกลืนกัน ๑๖ ตน ข้างละ ๘ ตน หมายถึง อุปกิเลส ๑๖ จากนั้นก็จะถึงกึ่งกลางสะพานหมายถึง เขาพระสุเมรุ เป็นที่อยู่ของเทวดา ด้านล่างเป็นสระน้ำหมายถึง สีทันดรมหาสมุทร มีสวรรค์ตั้งอยู่ ๖ ชั้นด้วยกัน ผ่านสวรรค์ ๖ เดินลงไปสู่พรหม ๑๖ ชั้น แทนด้วยดอกบัวทิพย์ ๑๖ ดอก รอบอุโบสถ ดอกที่ใหญ่สุด ๔ ดอก ตรงทางขึ้นด้านข้างโบสถ์หมายถึง ซุ้มพระอริยเจ้า ๔ พระองค์ ประกอบด้วยพระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี และพระอรหันต์ เป็นสงฆ์สาวกที่เราควรกราบไหว้บูชา

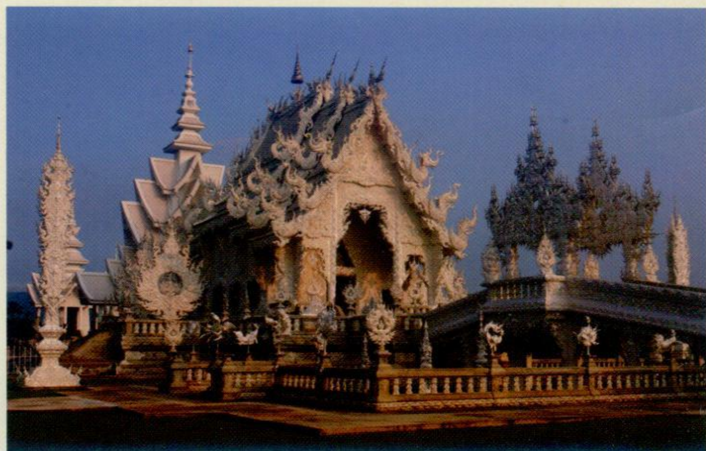
ก่อนขึ้นบันได ครึ่งวงกลมหมายถึง โลกุตตรปัญญา บันไดทางขึ้น ๓ ขั้น แทนอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ผ่านแล้วจึงขึ้นไปสู่อรูปพรหม ๔ แทนด้วยดอกบัวทิพย์ ๔ ดอก และบานประตู ๔ บาน บานสุดท้ายเป็นกระจกสามเหลี่ยมแทนความว่าง (ความหลุดพ้น) แล้วจึงจะก้าวข้ามธรณีประตูเข้าสู่พุทธภูมิ

ภายในประกอบด้วยภาพเขียนโทนสีทองทั้งหมด ผนัง ๔ ด้าน เพดานและพื้นล้วนเป็นภาพเขียนที่แสดงถึงการหลุดพ้นจากกิเลสมาร มุ่งเข้าสู่โลกุตตรธรรม ส่วนบนของหลังคาโบสถ์ ผมได้นำหลักธรรมอันสำคัญยิ่งของการปฏิบัติจิต ๓ ข้อ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา นำไปสู่ความว่าง (ความหลุดพ้น)

ผมแทนช่อฟ้าเอกเป็นศีล ประกอบด้วยสัตว์ ๔ ชนิดผสมกัน แทน ดิน น้ำ ลม ไฟ ช้างหมายถึง ดิน นาคหมายถึง น้ำ ปีกหงส์หมายถึง ลม และหน้าอกสิงห์หมายถึง ไฟ ขึ้นไปปกปักรักษาพระศาสนา บนหลังช่อฟ้าเอกเทินด้วยพระธาตุหมายถึง ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ข้อ และ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ช่อฟ้าชั้นที่ ๒ (บน) หมายถึง สมาธิ แทนด้วยสัตว์ ๒ ชนิด คือพญานาคกับหงส์ เขี้ยวพญานาคหมายถึง ความชั่วในตัวมนุษย์ หงส์หมายถึง ความดีงาม ศีลเป็นตัวฆ่าความชั่ว (กิเลส) เมื่อใจเราชนะกิเลสได้ก็เกิดสมาธิ มีสติกำหนดรู้เกิดปัญญา ช่อฟ้าชั้นที่ ๓ (สูงสุด) หมายถึง ปัญญา แทนด้วยหงส์ปากครุฑหมอบราบนิ่งสงบไม่ปรารถนาใดๆ มุ่งสู่การดับสิ้นซึ่งอาสวะกิเลสภายใน ด้านหลังหางช่อฟ้าชั้นที่ ๓ มีลวดลาย ๗ ชิ้น หมายถึง โพชฌงค์ ๗ ลาย ๘ ชิ้นรองรับฉัตรหมายถึง มรรคมีองค์แปด ฉัตรหมายถึง พระนิพพาน ลวดลายบนเชิงชายด้านข้างของหลังคาชั้นบนสุดแทนด้วยสังโยชน์ ๑๐ เสา ๔ มุม ด้านข้างโบสถ์ คือ ตุง (ธง) กระด้าง เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระพุทธเจ้าตามคติล้านนา

ผมคงอธิบายได้เพียงคร่าวๆ แค่นี้ ส่วนรายละเอียดจริงๆ มีมากกว่านี้เยอะ เพราะผมจะสร้างทั้งหมด ๙ หลัง แต่ละหลังมีความหมายเป็นคติธรรมทุกหลัง ผมหวังจะสร้างงานพุทธศิลป์ของแผ่นดินให้ยิ่งใหญ่อลังการ เพื่อให้คนทั้งโลกยอมรับและปรารถนาจะมาชื่นชมให้ได้ จะถวายชีวิตสร้างจนลมหายใจสุดท้าย และได้สร้างลูกศิษย์รอรับช่วงต่ออีก ๒ ช่วง หลังผมตาย คาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ทั้ง ๙ หลัง คงใช้เวลาทั้งหมด ๖๐ - ๗๐ ปีครับ

ผมเป็นจิตรกรอาชีพ ชอบวาดรูปตั้งแต่จำความได้ ผมตั้งมั่นที่จะเป็นศิลปินเขียนรูปเพียงอย่างเดียว จึงขยันฝึกฝนตัวเองจนสามารถเรียนจบวิชาศิลปะจากสถาบันศิลปะที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศ โรงเรียนเพาะช่าง และคณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผมผ่านการได้รับรางวัลที่ ๑ เหรียญทองจากการประกวดผลงานศิลปะระดับชาติ เมื่อปี ๒๕๒๐ หลังจากนั้นไม่ส่งผลงานเข้าประกวดอีกเลย เพราะคิดว่าการได้รับรางวัลไม่ใช่จุดสูงสุดในชีวิตที่ผมได้ตั้งเป้าหมายไว้

ระหว่างปี ๒๕๒๓ ถึงปี ๒๕๓๙ ผมออกเดินทางไปแสดงผลงานเพื่อหาประสบการณ์และเผยแพร่งานพุทธศิลป์ในต่างประเทศ ทั้งในเอเชีย ยุโรป และอเมริกา โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษ ผมเดินทางไปอยู่ถึง ๔ ปี เพื่อเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังในวัดไทย ณ กรุงลอนดอน ซึ่งเป็นวัดของรัฐบาลไทย ชื่อวัดพุทธปทีป พร้อมคณะ เริ่มปี ๒๕๒๗ ถึงปี ๒๕๓๑ เพื่ออุทิศเป็นพุทธบูชาแด่พระพุทธเจ้าและประเทศชาติของผม โดยไม่คิดค่าจ้าง เพราะผมปรารถนาที่จะเป็นผู้นำงานพุทธศิลป์ร่วมสมัยของชาติผมให้ชาวโลกได้รู้จักได้สัมผัสสุนทรียภาพทางอารมณ์และปรัชญาที่แตกต่าง

ผมเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้ามากว่า ๒๐ ปี ผมเข้าใจสัจธรรมการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ผมฝึกฝนปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเพื่อตัดกิเลสได้มากพอควร ผมนำหลักพุทธธรรมเป็นผู้นำชีวิตผมให้เดินทางสายกลางทั้งภายนอกและภายใน จนประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม ทางโลกนั้น ผมมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและรู้จักของคนทั้งประเทศ มีนักสะสมผลงานศิลปะทั้งในและต่างประเทศหาซื้อผลงานของผม จนไม่มีในตลาดศิลปะ ทำให้หลังปี ๒๕๔๐ ผลงานของผมมีราคาสูงมาก และหาซื้อไม่ได้ ในปี ๒๕๓๘ ผมได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้รับใช้ถวายงานแด่พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของผมหลายชิ้น ส่วนในทางธรรมนั้น ผมมีจิตใจที่งดงามมากขึ้น มีความสุข จิตราบเรียบสงบ ไม่ฟุ้งซ่านดิ้นรนเหมือนอดีตก่อนผมได้เข้าถึงธรรมะของพระพุทธองค์ ธรรมะทำให้ผมมุ่งปรารถนาที่จะเป็นผู้ให้แก่มวลมนุษยชาติ และเป็นที่มาของการตั้งจิตมุ่งมั่นที่จะคืนชีวิตตนเองให้แก่ชาติ แก่พระศาสนา และแก่มนุษย์ทั้งโลก

ผมตั้งความหวังที่จะมอบชีวิตในวัยที่มีค่าที่ดีพร้อมที่สุดของอาชีพจิตรกร ไม่ว่าจะเป็นสติปัญญา ฝีมือ จินตนาการให้แก่โลกไปจวบจนลมหายใจสุดท้ายของชีวิต ผมเริ่มงานก่อนตามตั้งใจไว้ถึง ๓ ปี โดยการเริ่มสร้างวัดร่องขุ่น วัดบ้านเกิดของผม เมื่ออายุเพียง ๔๒ ปี ด้วยเงินที่ผมเก็บสะสมไว้กว่า ๒๐ ปี จากการจำหน่ายผลงานศิลปะของผม ผมหวังที่จะสร้างงานพุทธศิลป์ที่มีเอกลักษณ์

เฉพาะตัวของผมให้ปรากฏเป็นงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ชิ้นหนึ่งของโลกมนุษย์นี้ให้ได้ เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ของประเทศชาติของผมไปสู่มวลมนุษยชาติทั้งโลก

ผมเริ่มสร้างอุโบสถก่อนเมื่อปี ๒๕๔๐ บนพื้นที่เดิมของวัด ๓ ไร่ ผ่านมาบัดนี้ ปี ๒๕๕๐ เข้าปีที่ ๑๐ ที่ผมอุทิศตน ผมขยายวัดเป็น ๙ ไร่ จากการซื้อที่ดินเพิ่ม และคุณวันชัย วิชญชาคร เศรษฐีใจบุญร่วมบริจาค

ณ เวลานี้อุโบสถเสร็จไปประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ คาดว่าภายนอกจะใช้เวลาอีก ๕ - ๖ ปี จึงจะแล้วเสร็จ ส่วนภายในซึ่งเป็นงานตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมฝาผนังและปูนปั้นประดับกระจก คาดว่าจะใช้เวลาอีก ๑๒ ปี จึงจะเสร็จสมบูรณ์ ภายในบริเวณวัดจะประกอบไปด้วยอาคารที่มีลักษณะรูปทรงที่แตกต่างกันทั้งหมด ๙ หลัง เพื่อสร้างให้เป็นเมืองสวรรค์อันยิ่งใหญ่อลังการ ผมคงไม่สามารถที่จะมีชีวิตอยู่เพื่อตกแต่งลวดลายเสร็จหมดทั้ง ๙ หลัง เพราะศิลปะยืนยาวแต่ชีวิตสั้น เพียงผมคาดว่าโครงสร้างของสถาปัตยกรรมทั้งหมดคงจะเสร็จภายใน ๕ ปีข้างหน้า ปี ๒๕๕๕

หากเมื่อผมตาย คณะลูกศิษย์ที่ผมสอนไว้จะสานต่อจินตนาการของผมจนแล้วเสร็จทั้งหมด ผมได้เตรียมการบริหารจัดการหลังความตายไว้พร้อมแล้ว ท่านที่มาเยี่ยมชมวัดแล้วอย่ากังวลใจกลัวว่าผมจะสร้างไม่สำเร็จ เพราะสาเหตุที่ต้องใช้เงินจำนวนมากและยังจำกัดจำนวนเงินของผู้บริจาคไม่ให้เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เงินไม่ใช่ปัญหาใหญ่สำหรับผม มาวันนี้ผมจ่ายไปแล้วกว่า ๑๒๐ ล้านบาท ผมมั่นใจในตนเอง มั่นใจต่อจิตอันเป็นผู้ให้ของผม ขอทุกท่านอย่าได้เป็นห่วง

ผมไม่ปรารถนาขอเงินใคร ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล องค์กรเอกชน หรือเศรษฐีผู้ร่ำรวย เพราะผมไม่อยากอยู่ใต้อำนาจทางความคิดของใคร ไม่ต้องการให้ใครมีอำนาจเหนือจินตนาการของผม ผมต้องการอิสรภาพทางความคิดสร้างสรรค์ ผมเชื่อว่า **"เงินจำนวนมากย่อมมาพร้อมอำนาจของผู้บริจาค"** ผมสร้างงานพุทธศิลป์ด้วยความศรัทธาจริต ไม่ได้มุ่งหวังสิ่งใดๆ ตอบแทน ไม่ต้องการและไม่ชอบการทำบุญเอาหน้า

วัดนี้ไม่เคยเรี่ยไรเงินด้วยกฐินผ้าป่า วัดนี้ไม่รีบร้อนสร้างเพื่อฉลองในโอกาสใดๆ ทั้งสิ้น ผมคิดเพียงอย่างเดียว ต้องดีที่สุด สวยที่สุด สร้างจนหมดภูมิปัญญาทางโลกและทางธรรมของผม

ความตายเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นที่จะหยุดเสรีภาพแห่งจินตนาการของผมได้ครับ

"ผมหวังที่จะสร้างงานพุทธศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผม
ให้ปรากฏเป็นงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ชิ้นหนึ่งของโลกมนุษย์นี้ให้ได้
เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ของประเทศชาติของผม
ไปสู่มวลมนุษยชาติทั้งโลก"

วัดร่องขุ่น ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
โทร. 0-5367-3579 มือถือ 0-9951-5842, 0-1796-7482
Wat Rong Khun, Pa O Don Chai Sub-District, Muang District, Chiang Rai Province 57000, THAILAND. Fax. 0-5367-3539
E-Mail : webmaster@watrongkhun.com website : www.watrongkhun.com

"ผมหวังที่จะสร้างงานพุทธศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผม
ให้ปรากฏเป็นงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ชิ้นหนึ่งของโลกมนุษย์นี้ให้ได้
เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ของประเทศชาติของผม
ไปสู่มวลมนุษยชาติทั้งโลก"

วัดร่องขุ่น จ.เชียงราย

สร้างศิลป์เพื่อแผ่นดิน

โดย เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

วัดร่องขุ่น ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
โทร. 0-5367-3579 มือถือ [illegible]
Wat Rong Khun, Pa O Don Chai Sub-District, [illegible]
E-Mail : webmaster@watrongkhun.com website : www.watrongkhun.com